Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. apríla 2012 *

„Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti — Nariadenie (ES) č. 810/2009 — Vízový kódex Spoločenstva — Články 21 a 34 — Vnútroštátna právna úprava — Nelegálne prevedenie štátnych príslušníkov tretích krajín na územie členského štátu — Víza získané podvodom — Trestnoprávne sankcie voči prevádzačovi“

Vo veci C-83/12 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Nemecko) z 8. februára 2012 a doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2012, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Minh Khoa Vo

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), sudcovia U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh a C. G. Fernlund,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: K. Malaček, referent,

so zreteľom na návrh vnútroštátneho súdu z 8. februára 2012, doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2012, aby sa v prípade tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania uplatnilo naliehavé konanie v súlade s článkom 104b Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

so zreteľom na rozhodnutie druhej komory z 28. februára 2012 vyhovieť uvedenému návrhu,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 22. marca 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M. K. Vo, v zastúpení: K. Beulich, Rechtsanwältin,

— Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof, v zastúpení: K. Lohse a P. Knauss, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a N. Graf Vitzthum, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: T. Papadopoulou, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: nemčina.

— Európska komisia, v zastúpení: G. Wils a W. Bogensberger, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí generálnej advokátky,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 21 a 34 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 243, s. 1).

2 Tento návrh bol predložený v rámci trestného konania vedeného proti M. K. Vo, ktorý bol ako prevádzač odsúdený za to, že previedol na nemecké územie štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí získali víza podvodom.

Právny rámec

Právo Únie

Vízový kódex

3 Odôvodnenie 3 vízového kódexu znie takto:

„Pokiaľ ide o vízovú politiku, vytvorenie ‚spoločného súboru' právnych predpisov, najmä prostredníctvom konsolidácie a rozvoja *acquis* (príslušné ustanovenia Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985… a Spoločných konzulárnych pokynov…), je jednou zo základných zložiek ďalšieho rozvoja spoločnej vízovej politiky ako súčasti ‚viacvrstvového systému, ktorého cieľom je uľahčovanie legitímneho cestovania a riešenie nelegálneho prisťahovalectva prostredníctvom ďalšej harmonizácie vnútroštátnych právnych predpisov a postupov pri vybavovaniach [pri udeľovaní víz – *neoficiálny preklad*] na miestnych konzulárnych úradoch', ako sa uvádza v Haagskom programe: posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii…"

4 Podľa článku 1 ods. 1 vízového kódexu, týmto kódexom sa ustanovujú postupy a podmienky udeľovania víz na tranzit cez územie členských štátov alebo plánované pobyty na ich území, ktorých dĺžka počas ľubovoľného šesťmesačného obdobia nepresahuje tri mesiace; odsek 2 tohto článku upresňuje, že štátni príslušníci tretích krajín musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov.

5 Článok 2 vízového kódexu stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. ‚štátny príslušník tretej krajiny' je každá osoba, ktorá nie je občanom Európskej únie v zmysle článku 17 ods. 1 zmluvy;

2. ‚vízum' je povolenie udelené členským štátom na:

   a) tranzit cez územie členských štátov alebo plánovaný pobyt na ich území, ktorého dĺžka počas ľubovoľného šesťmesačného obdobia odo dňa prvého vstupu na územie členských štátov nepresahuje tri mesiace…

…“

6 Podľa článku 14 ods. 1 vízového kódexu:

„1. Žiadateľ o jednotné vízum predkladá:

a) doklady preukazujúce účel cesty;

…

d) informácie umožňujúce posúdiť úmysel žiadateľa opustiť územie členských štátov pred skončením platnosti víza, o ktoré žiada.“

7 Podľa článku 21 vízového kódexu:

„1. Pri posudzovaní žiadosti o jednotné vízum sa zistí, či žiadateľ spĺňa podmienky na vstup ustanovené v článku 5 ods. 1 písm. a), c), d) a e) [nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 105, s. 1)] a osobitná pozornosť sa venuje posúdeniu toho, či žiadateľ predstavuje riziko z hľadiska nelegálneho prisťahovalectva alebo bezpečnostné riziko pre členské štáty a či má v úmysle opustiť územie členských štátov pred uplynutím platnosti víza, o ktoré žiada.

2. Pri každej žiadosti sa preverujú záznamy vo VIS [vízovom informačnom systéme] v súlade s článkom 8 ods. 2 a článkom 15 nariadenia [Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS) (Ú. v. EÚ L 218, s. 60)]. Členské štáty zabezpečia plné využívanie všetkých kritérií vyhľadávania podľa článku 15 nariadenia o VIS s cieľom zabrániť chybnému zamietnutiu a chybným identifikáciám.

3. Pri kontrole toho, či žiadateľ spĺňa požiadavky na vstup, konzulárny úrad overí:

a) či predložený cestovný doklad nie je falošný alebo pozmenený;

b) odôvodnenie účelu a podmienok zamýšľaného pobytu zo strany žiadateľa a skutočnosť, či má žiadateľ dostatočné prostriedky na pokrytie nákladov spojených s pobytom vzhľadom na dĺžku zamýšľaného pobytu, ako aj na jeho návrat do krajiny pôvodu alebo pobytu, alebo tranzit do tretej krajiny, ktorá ho určite prijme, alebo či je žiadateľ schopný nadobudnúť také prostriedky zákonným spôsobom;

c) či žiadateľ nie je osobou, v súvislosti s ktorou sa v Schengenskom informačnom systéme (SIS) vytvoril zápis na účely odoprenia vstupu;

d) či sa žiadateľ nepovažuje za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť či verejné zdravie, ako sa vymedzuje v článku 2 ods. 19 Kódexu schengenských hraníc, alebo pre medzinárodné vzťahy ktoréhokoľvek členského štátu, najmä ak v súvislosti s ním nebol z takéhoto dôvodu vo vnútroštátnych registroch členských štátov vytvorený zápis na účely odoprenia vstupu;

e) prípadne či má žiadateľ primerané a platné cestovné zdravotné poistenie.

4. Konzulárny úrad v prípade potreby overí dĺžku predchádzajúcich a plánovaných pobytov, aby sa uistil, že žiadateľ neprekročil maximálnu dĺžku povoleného pobytu na území členských štátov, bez ohľadu na možné pobyty oprávnené na základe národných víz na dlhodobý pobyt alebo povolenia na pobyt, ktoré vydal iný členský štát.

5. Prostriedky na pokrytie nákladov spojených s pobytom počas plánovaného pobytu sa hodnotia v súlade s dĺžkou a účelom pobytu a na základe porovnania s priemernými cenami ubytovania a stravovania v ubytovacích zariadeniach nižšej cenovej kategórie v dotknutých členských štátoch, ktoré sa vynásobia počtom dní pobytu, a to na základe referenčných súm stanovených členskými štátmi v súlade s článkom 34 ods. 1 písm. c) Kódexu schengenských hraníc. Dôkaz o dostatočných prostriedkoch na pokrytie nákladov spojených s pobytom môže predstavovať aj potvrdenie o finančnej podpore a/alebo súkromnom ubytovaní.

6. Pri skúmaní žiadosti o letiskové tranzitné víza konzulárny úrad overí najmä:

a) či predložený cestovný doklad nie je falošný alebo pozmenený;

b) miesto odchodu a destináciu dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny a súlad plánovaného harmonogramu a letiskového tranzitu;

c) dôkaz o ďalšej ceste do cieľovej destinácie.

7. Preskúmanie žiadosti vychádza najmä z pravosti a spoľahlivosti predložených dokladov a z vierohodnosti a spoľahlivosti vyhlásení žiadateľa.

8. Počas skúmania žiadosti môžu konzulárne úrady v odôvodnených prípadoch pozvať žiadateľa na rozhovor a žiadať o dodatočné doklady.

9. Predchádzajúce zamietnutie žiadosti o vízum nesmie automaticky viesť k zamietnutiu novej žiadosti. Nová žiadosť sa posúdi na základe všetkých dostupných informácií.“

8 Podľa článku 34 vízového kódexu:

„1. Vízum sa zruší, ak sa preukáže, že v čase udelenia víza neboli splnené podmienky na jeho udelenie, a predovšetkým ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že vízum bolo získané podvodom. Vízum zrušia v zásade príslušné orgány členského štátu, ktoré vízum udelili. Zrušiť ho môžu aj príslušné orgány iného členského štátu, pričom v tomto prípade sa o takomto zrušení informujú orgány členského štátu, ktoré vízum udelili.

2. Vízum sa odvolá, ak sa preukáže, že podmienky na jeho udelenie už nie sú splnené. Vízum odvolávajú v zásade príslušné orgány členského štátu, ktoré vízum udelili. Odvolať ho môžu aj príslušné orgány iného členského štátu, pričom v tomto prípade sa o takomto odvolaní informujú orgány členského štátu, ktoré vízum udelili.

3. Vízum sa môže odvolať na žiadosť jeho držiteľa. O takomto odvolaní víza je potrebné informovať príslušné orgány členských štátov, ktoré ho udelili.

4. Ak držiteľ víza na hranici nepredloží jeden alebo viacero sprievodných dokladov uvedených v článku 14 ods. 3, neznamená to automatické prijatie rozhodnutia o zrušení alebo odvolaní víza.

5. Ak dôjde k zrušeniu alebo odvolaniu víza, označí sa pečiatkou s textom ‚ZRUŠENÉ‘ alebo ‚ODVOLANÉ‘ a optická variabilnosť vízovej nálepky, bezpečnostný ‚efekt skrytého obrázka‘ a nápis ‚vízum‘ sa znehodnotia prešikrtnutím.

6. Rozhodnutie o zrušení alebo odvolaní víza a dôvody, na ktorom sa zakladá, sa žiadateľovi oznámia prostredníctvom štandardného formulára uvedeného v prílohe VI.

7. Držiteľ víza, ktorého vízum bolo zrušené alebo odvolané, má právo na odvolanie, pokiaľ vízum nebolo odvolané na jeho žiadosť podľa odseku 3. Odvolanie sa podáva proti členskému štátu, ktorý prijal rozhodnutie o zrušení alebo odvolaní víza, a v súlade s vnútroštátnym právom tohto členského štátu. Členské štáty poskytujú žiadateľovi informácie týkajúce sa postupu, ktorý sa má dodržiavať v prípade odvolania, ako sa uvádza v prílohe VI.

8. Informácie o víze, ktoré bolo zrušené alebo odvolané, sa vložia do VIS v súlade s článkom 13 nariadenia o VIS.“

9 Z článku 58 ods. 5 vízového kódexu vyplýva, že článok 34 ods. 6 a 7 tohto nariadenia sa uplatňuje až od 5. apríla 2011. V období medzi 5. aprílom 2010, teda dátumom, ku ktorému nadobudol vízový kódex účinnosť, a 5. aprílom 2011 odkazuje bod 2.4 piatej časti spoločných konzulárnych pokynov týkajúcich sa víz pre diplomatické misie a konzulárne úrady (Ú. v. EÚ C 326, 2005, s. 1), v prípade odmietnutia víza, na opravné prostriedky stanovené vnútroštátnymi právnymi predpisy zmluvnej strany.

Rámcové rozhodnutie 2002/946/SVV

10 Článok 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/946/SVV z 28. novembra 2002 o posilnení trestného systému na zabránenie napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a bydliska (Ú. v. ES L 328, s. 1; Mim. vyd. 19/06, s. 61) stanovuje, že každý členský štát prijme opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby porušenia zákona uvedené v článkoch 1 a 2 smernice Rady 2002/90/ES z 28. novembra 2002, ktorá definuje napomáhanie neoprávneného vstupu, tranzitu a bydlisku (Ú. v. ES L 328, s. 17; Mim. vyd. 19/006, s. 64) podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim trestným postihom, ktoré môžu mať za následok extradíciu.

11 Podľa článku 4 ods. 1 písm. a) tohto rámcového rozhodnutia každý členský štát prijme opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby založil svoju súdnu právomoc vo vzťahu k porušeniam právnych predpisov uvedených v článku 1 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia a ktoré boli spáchané úplne alebo čiastočne v rámci jeho územia.

12 Článok 7 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Ak sa členský štát dozvie o porušení zákona uvedenom v článku 1 ods. 1, ktoré tvorí porušenie právnych predpisov o vstupe a pobyte cudzincov iného členského štátu, bude o tom informovať tento štát.“

Smernica 2002/90

13 Článok 1 ods. 1 smernice 2002/90 stanovuje:

„Každý členský štát prijme primerané postihy voči:

a) každej osobe, ktorá úmyselne napomáha osobe, ktorá nie je štátnym občanom členského štátu, aby vstúpila alebo prešla cez územie členského štátu porušujúc právne predpisy dotknutého členského štátu týkajúce sa vstupu alebo tranzitu cudzincov;

b) každej osobe, ktorá kvôli finančnému zisku úmyselne napomáha osobe, ktorá nie je štátnym občanom členského štátu, aby bývala na území členského štátu pri porušení právnych predpisov dotknutého členského štátu týkajúcich sa vstupu alebo tranzitu cudzincov.“

14 Z článku 3 tejto smernice vyplýva, že každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby porušenia právnych predpisov uvedené v článkoch 1 a 2 podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim postihom.

Smernica 2008/115/ES

15 Článok 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, s. 98) stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

2. ‚nelegálny pobyt' je prítomnosť štátneho príslušníka tretej krajiny na území členského štátu, pričom táto osoba nespĺňa alebo prestala spĺňať podmienky vstupu ustanovené v článku 5 Kódexu schengenských hraníc alebo iné podmienky vstupu alebo pobytu v uvedenom členskom štáte;

…"

Vnútroštátna právna úprava

16 § 4 ods. 1 bod 1 zákona o pobyte, práci a integrácii cudzincov na spolkovom území (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, ďalej len „Aufenthaltsgesetz") uvádza:

„Cudzinci potrebujú na účely vstupu na spolkové územia a pobytu na ňom povolenie na pobyt, pokiaľ právne predpisy Európskej únie alebo iné právne predpisy nestanovujú inak alebo pokiaľ právo na pobyt nevyplýva z Dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom z 12. septembra 1963 (BGB1. 1964 II, s. 509) (dohoda o pridružení medzi EHS a Tureckom). Povolenia na pobyt majú formu:

(1) víza…"

17 Pokiaľ ide o tresty, § 95 Aufenthaltsgesetz stanovuje:

„1. Odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom sa potrestá ten, kto:

…

(2) sa zdržuje na spolkovom území bez povolenia na pobyt v zmysle § 4 ods. 1 prvej vety,

a) ak sa naňho vzťahuje vykonateľný záväzok opustiť územie,

b) ak mu nebola poskytnutá žiadna lehota na opustenie územia alebo ak táto lehota uplynula,

c) a ak mu nebol povolený odklad vyhostenia;

(3) vstúpi na spolkové územie porušujúc § 14 ods. 1 bod 1 alebo 2;

…

6. V prípadoch uvedených v ods. 1 bodoch 2 a 3 má konanie na základe povolenia na pobyt získaného podvodom prostredníctvom hrozieb, korupcie alebo kolúzie alebo na základe nepresných či neúplných vyhlásení rovnaké dôsledky ako konanie bez potrebného povolenia na pobyt.“

18 § 96 Aufenthaltsgesetz s názvom „Prevádzačstvo“ stanovuje:

„1. Odňatím slobody až na päť rokov alebo peňažným trestom sa potrestá ten, kto nabáda iného alebo mu napomáha:

(1) spáchať čin, na ktorý sa vzťahuje trest stanovený v § 95 ods. 1 bode 3 alebo v § 95 ods. 2 bode 1 písm. a), a

a) získa tým výhodu alebo prísľub takejto výhody alebo

b) takto koná opakovane alebo v prospech viacerých cudzincov alebo

(2) spácha čin, na ktorý sa vzťahuje trest stanovený v § 95 ods. 1 bode 1 alebo bode 2, § 95 ods. 1a, § 95 ods. 2 bode 1 písm. b) alebo v § 95 ods. 2 bode 2, a získa tým majetkovú výhodu alebo prísľub takejto výhody.

2. Odňatím slobody na šesť mesiacov až desať rokov sa potrestá ten, kto v prípadoch uvedených v odseku 1:

(1) koná odplatne,

(2) koná v rámci skupiny vytvorenej na účely opakovaného páchania takýchto činov,

…

4. Odsek 1 bod 1 písm. a), odsek 1 bod 2, odsek 2 body 1, 2 a 5 a odsek 3 sa uplatňujú na porušenie ustanovení o vstupe a pobyte cudzincov na území členských štátov Európskej únie alebo schengenského štátu, ak:

(1) tieto ustanovenia zodpovedajú činom uvedeným v § 95 ods. 1 bode 1, 2 alebo 3 alebo § 95 ods. 2 bode 1 a

(2) páchateľ činu napomáha cudzincovi, ktorý nemá štátnu príslušnosť členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

…“

19 § 97 ods. 2 Aufenthaltsgesetz s názvom „Prevádzačstvo, ktoré spôsobilo smrť; Prevádzačstvo páchané odplatne v organizovanej skupine“ stanovuje:

„Odňatím slobody na jeden až desať rokov sa potrestá ten, kto v prípadoch uvedených v § 96 ods. 1, prípadne v spojení s § 96 ods. 4, koná odplatne v rámci skupiny vytvorenej na účely opakovaného páchania takýchto činov.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

20 M. K. Vo, vietnamský štátny príslušník, bol trestne stíhaný v Nemecku v rámci trestného konania za trestné činy prevádzačstva. Tieto trestné stíhania viedli k jeho odsúdeniu Landgericht Berlin v štyroch prípadoch na trest odňatia slobody v celkovej dĺžke štyroch rokov a troch mesiacov za prevádzačstvo vykonané za odplatu a v rámci organizovanej skupiny.

21 Žalovaný bol členom vietnamských organizovaných skupín, ktoré napomáhali vietnamským štátnym príslušníkom ilegálne vstúpiť do Nemecka.

22 Jedna z týchto skupín pracovala tak, že na maďarskom zastupiteľstve vo Vietname predstierala, že vietnamskí štátni príslušníci tvoria turistické zájazdové skupiny zložené z 20 až 30 osôb, pričom cieľom bolo previesť ich na územie Únie za poplatok od 11 000 až 15 000 USD. S cieľom zachovať toto zdanie sa zájazdy v prvých dňoch uskutočnili v súlade s turistickým programom, potom boli záujemcovia podľa vopred vytvoreného plánu prevezení do rôznych cieľových krajín, väčšinou do Nemecka.

23 Ďalšia skupina využívala okolnosť, že Švédske kráľovstvo umožňovalo vietnamským štátnym príslušníkom pobyt v schengenskom priestore počas niekoľkých mesiacov, pokiaľ mali pracovné víza na zber lesného ovocia. Pri podávaní žiadostí o vízum sa príslušným orgánom predstieralo, že žiadatelia chcú pracovať. Po získaní pracovných víz títo vietnamskí štátni príslušníci, hneď po ich príchode do Švédska, v skutočnosti odchádzali do Nemecka. M. K. Vo bol obvinený, že sa podieľal na spáchaní týchto činov tým, že za svoje služby získal odmenu vo výške medzi 500 a 2 000 eur za každý zásah.

24 Niektorí z týchto vietnamských štátnych príslušníkov boli nájdení na nemeckom území pri snahe usadiť sa a pracovať na tomto území.

25 Landgericht Berlin rozhodol, že žalovaný spáchal v štyroch samostatných prípadoch prevádzačstvo za odplatu a ako člen organizovanej skupiny v zmysle § 97 ods. 2 Aufenthaltsgesetz v spojení s § 96 ods. 1 bodom 1 písm. a) a b), § 95 ods. 1 bodom 3, § 96 ods. 1 bodom 2 a § 95 ods. 1 bodom 2 tohto zákona.

26 Podľa tohto súdu podmienkou trestnosti je, že v prípade prevádzaných osôb bola naplnená skutková podstata neoprávneného vstupu na územie alebo neoprávneného pobytu. Okolnosť, že tieto osoby formálne disponujú vízami, nevylučuje uloženie trestných sankcií voči prevádzačovi, pretože získanie povolenia na pobyt podvodom na základe nepravdivých vyhlásení má rovnaké dôsledky ako konanie bez požadovaného povolenia na pobyt.

27 Žalovaný podal na Bundesgerichtshof opravný prostriedok „Revision“ proti odsudzujúcemu rozsudku, ktorý vyhlásil Landgericht Berlin, pričom namieta porušenie hmotného práva bez ďalšieho spresnenia.

28 Vnútroštátny súd sa domnieva, že podmienky uvedené v § 95 ods. 6 Aufenthaltsgesetz sú splnené, pretože prevádzané osoby vedome nepravdivo tvrdili úradníkom maďarského a švédskeho zastupiteľstva, že chcú vycestovať na krátkodobý pobyt do schengenského priestoru na turistické účely alebo na účely krátkodobého zamestnania, hoci v skutočnosti od začiatku plánovali zostať v Nemecku, čo vylučovalo udelenie víz, ktoré sa udelili preto, že príslušní úradníci boli uvedení do omylu.

29 Za týchto podmienok Bundesgerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa články 21 a 34 nariadenia [č. 810/2009] upravujúce udeľovanie a zrušenie jednotného víza vykladať v tom zmysle, že im odporuje vnútroštátna právna úprava, z ktorej vyplýva trestnosť prevádzačstva v prípadoch, keď dotknutý osobám síce bolo udelené vízum, ale toto vízum získali podvodom tak, že podviedli príslušné orgány iného členského štátu, pokiaľ ide o skutočný účel ich vycestovania?“

O naliehavom konaní

30 Bundesgerichtshof navrhol, aby sa tento prejudiciálny návrh prejednal v rámci naliehavého konania upraveného v článku 104b Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

31 Tento súd odôvodnil svoj návrh tvrdením, že M. K. Vo, odsúdený na trest odňatia slobody na štyri roky a tri mesiace za prevádzačstvo spáchané odplatne a v rámci organizovanej skupiny, sa nachádza vo väzbe nepretržite od 1. januára 2011, a pokiaľ by Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku kladne, M. K. Vo by už nemusel čeliť trestnému stíhaniu, a teda jeho väzba by bola nedôvodná.

32 Na návrh sudcu spravodajcu druhá komora Súdneho dvora po vypočutí generálnej advokátky vyhovela návrhu vnútroštátneho súdu prejednať prejudiciálny návrh v rámci naliehavého konania.

O prejudiciálnej otázke

33 Vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či sa články 21 a 34 vízového kódexu majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje vnútroštátna právna úprava, z ktorej vyplýva trestnosť prevádzačstva v prípadoch, keď prevádzané osoby disponujú vízom, ktoré získali podvodom tak, že podviedli príslušné orgány členského štátu udeľujúce víza, pokiaľ ide o skutočný účel ich vycestovania, a to bez predchádzajúceho zrušenia tohto víza.

34 Na úvod treba zdôrazniť, že prijatie opatrení týkajúcich sa prekročenia vonkajších hraníc a postupov a podmienok udeľovania víz členskými štátmi v rámci vízového kódexu treba vnímať v kontexte cieľa postupne vytvárať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v súlade s článkom 67 ZFEÚ.

35 Účelom vízového kódexu je podľa jeho odôvodnenia č. 3 vytvorenie viacvrstvového systému, ktorého cieľom je uľahčovanie legitímneho cestovania a riešenie nelegálneho prisťahovalectva prostredníctvom ďalšej harmonizácie vnútroštátnych právnych predpisov a postupov udeľovania víz na miestnych konzulárnych misiách.

36 Predmetom harmonizácie sledovanej týmto kódexom sú krátkodobé víza pri uplatňovaní schengenského *acquis*.

37 Článok 21 ods. 1 vízového kódexu stanovuje, že pri posudzovaní žiadosti o jednotné vízum príslušným konzulárnym úradom sa zistí, či žiadateľ spĺňa podmienky na vstup ustanovené v článku 5 ods. 1 písm. a), c), d) a e) Kódexu schengenských hraníc a osobitná pozornosť sa venuje posúdeniu toho, či žiadateľ predstavuje riziko z hľadiska nelegálneho prisťahovalectva alebo bezpečnostné riziko pre členské štáty a či má v úmysle opustiť územie členských štátov pred uplynutím platnosti víza, o ktoré žiada.

38 Podľa článku 34 ods. 1 vízového kódexu, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že vízum bolo získané podvodom, toto vízum sa zruší. Vízum zrušia v zásade príslušné orgány členského štátu, ktoré vízum udelili, ale zrušiť ho môžu aj príslušné orgány iného členského štátu, pričom v tomto prípade sa o takomto zrušení informujú orgány členského štátu, ktoré vízum udelili.

39 Cieľom toho, že o zrušení víz môžu rozhodnúť príslušné orgány iného členského štátu ako je členský štát, ktorý vízum udelil, je reagovať na situácie, v ktorých sa v priebehu vycestovania ukáže, že víza sú neplatné alebo neúčinné z dôvodu, že boli vydané na základe podvodu, alebo z dôvodu, že podmienky vydania neboli splnené.

40 Hoci je zrušenie víza v zásade povinné, pokiaľ ide o orgány členského štátu, ktoré vízum udelili, zdá sa byť fakultatívne pokiaľ ide o orgány iného členského štátu, ako tomu nasvedčuje použitie slovesa „môžu“ normotvorcom Únie.

41 Toto zistenie vedie k overeniu, či vnútroštátna právna úprava, z ktorej vyplýva trestnosť prevádzačstva, môže zohľadniť ako skutkovú podstatu trestného činu protiprávny vstup a pobyt prevádzaných osôb, a to bez predchádzajúceho zrušenia víz udelených týmto osobám.

42 Vízový kódex upravuje podmienky udelenia, zrušenia a odvolania víz, ale neobsahuje pravidlá stanovujúce trestnoprávne sankcie v prípade porušenia týchto podmienok. Formulár žiadosti o vízum uvedený v prílohe 1 vízového kódexu však obsahuje rubriku, ktorou je žiadateľ informovaný, že akékoľvek nepravdivé vyhlásenie spôsobí predovšetkým zrušenie víza a môže viesť k začatiu trestného stíhania.

43 Okrem toho, článok 1 ods. 1 a článok 4 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia 2002/946/SVV a článok 1 ods. 1 a článok 3 smernice 2002/09 zaväzujú každý členský štát prijať opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby uvedené porušenia zákona podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim trestným postihom, a aby založil svoju súdnu právomoc vo vzťahu k porušeniam právnych predpisov, ktoré boli spáchané úplne alebo čiastočne v rámci jeho územia.

44 Z vyššie uvedených bodov vyplýva, že právo Únie nielenže nebráni tomu, aby členský štát začal trestné stíhanie proti každej osobe, ktorá úmyselne pomohla štátnym príslušníkom tretích krajín vstúpiť na územie tohto členského štátu porušujúc príslušné právne predpisy, ale dotknutému členskému štátu výslovne ukladá povinnosť takéto trestné stíhanie začať.

45 Členské štáty sú takto konfrontované s dvoma povinnosťami. Prvá povinnosť spočíva v zdržaní sa konania, ktoré bráni pohybu držiteľov víz, pokiaľ tieto víza neboli riadnou formou zrušené. Druhá povinnosť spočíva v stanovení a uplatňovaní účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií voči páchateľom porušení uvedených v rámcovom rozhodnutí 2002/946/SVV a smernici 2002/90, a najmä voči prevádzačom.

46 Tieto povinnosti treba dodržiavať a priznať tak ustanoveniam práva Únie potrebný účinok (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, Zb. s. 629, bod 24, ako aj z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, Zb. s. I-5667, bod 43). V prípade potreby sú vnútroštátne súdy povinné hľadať riešenia praktickej zhody pokiaľ ide o normy, ktorých uplatnenie by mohlo spochybniť efektivitu alebo koherentnosť právnych predpisov Únie.

47 Trestné konanie, svojou samotnou povahou, tým, že môže zahŕňať tajné vyšetrovanie a naliehavosť úkonov, sa nemôže vždy podriadiť požiadavke predchádzajúceho zrušenia víz príslušnými orgánmi.

48 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti treba na položenú otázku odpovedať tak, že články 21 a 34 nariadenia č. 810/2009 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava stanovila trestnosť prevádzačstva v prípadoch, keď prevádzané osoby, štátni príslušníci tretích krajín, disponujú vízom, ktoré získali podvodom tak, že podviedli príslušné orgány členského štátu udeľujúce víza, pokiaľ ide o skutočný účel ich vycestovania, a to bez predchádzajúceho zrušenia tohto víza.

O trovách

49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Články 21 a 34 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex), sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava stanovila trestnosť prevádzačstva v prípadoch, keď prevádzané osoby, štátni príslušníci tretích krajín, disponujú vízom, ktoré získali podvodom tak, že podviedli príslušné orgány členského štátu udeľujúce víza, pokiaľ ide o skutočný účel ich vycestovania, a to bez predchádzajúceho zrušenia tohto víza.

Podpisy